

Nr 782

Av fröken **Mattson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 136, angående rundradions fortsatta verksamhet m. m.

(Lika lydande med motion nr 954 i Andra kammaren)

Betänkandet om radions och televisionens framtid i Sverige (SOU 1965: 20) berörde inte endast den framtida programmässiga, administrativa, organisatoriska och ekonomiska planeringen för Sveriges Radio utan penetrerade också dels i huvudbetänkandet, dels i särförslag från expert- och arbetsgrupper en rad frågor som sammanhänger med den centrala roll som massmedierna spelar i dagens samhälle. Etermedierna intar en enastående ställning genom deras stora räckvidd och genomslagskraft, vartill kommer att de ofta intar en auktoritativ ställning i det allmänna medvetandet.

Det är måhända förklarligt att alla sy punkter och förslag rörande programmets innehåll och målsättning samt behovet av forskning om radio och televisionen icke tagits upp i Kungl. Maj:ts proposition nr 136 angående rundradions fortsatta verksamhet, i all synnerhet som många av utredningens avsnitt närmast får fattas som principresonemang. Det måste dock betraktas som en brist att propositionen inte alls uppehåller sig vid massmediaforskningen i vårt land, eftersom en ökad kännedom om arten och graden av televisionens liksom ljudradions inverkan enligt tilläggsdirektiven till utredningen är av betydelse både för programplaneringen och för statmakternas framtida ställningstagande i frågor rörande dessa medier.

Likaså borde det vara riktigt och rimligt att riksdagen vid behandlingen av propositionen finge tillfälle att ange målsättningen för programverksamheten, även om utformningen och ämnesvalet självfallet nu liksom tidigare åligger programproducenter och ansvariga inom Sveriges Radio. Ingenting har i propositionen exempelvis tagits med från delbetänkandet om konsumentupplysning i televisionen (SOU 1964:5) ehuru det stora flertalet remissinstanser anslutit sig till uppfattningen att etermedierna är en av de viktigaste spridningsvägarna för konsumentupplysning samt att sådana program bör beredas större utrymme än f. n. och byggas ut ytterligare efter andra programkanalens införande.

Det vore önskvärt att riksdagen inte endast tar ställning till propositionens ekonomiska och administrativa förslag utan även tillkännager sin syn i stort på programverksamheten.

Jag instämmer helt i departementschefens framhållande, s. 128, att radio-
1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1966. 3 saml. Nr 782—789*

nämndens efterhandsgranskning, som syftar till att pröva om verksamheten bedrivs i enlighet med de allmänna riktlinjer som gäller för programverksamheten, är synnerligen betydelsefull samt att den förestående expansionen kommer att ställa större krav på radionämnden. Både radions och TV:s engagemang i aktiva samhällsreportage och frågor som kan vara kontroversiella kräver i framtiden en nämnd som kan sammanträda med kort varsel och som renodlas som en opinionsnämnd både till sammansättning och funktion.

Den nuvarande storleken, 24 ledamöter, omöjliggör sammanträden med kort varsel och därigenom också uttalanden om radio- och TV-program som snarast möjligt efter ett inslag bör komma till allmänhetens kännedom.

Ett mindre antal ledamöter som kan sammanträda med kort varsel bör kunna göra arbetsformerna smidigare och effektivare. Jag ifrågasätter dock om inte förslaget om endast 5 ledamöter i nämnden går till ytterlighet. Lika svårt som det är att sammankalla 24 ledamöter till ett sammanträde med en eller två dagars varsel, lika svårt eller omöjligt synes det mig vara att med lika kort varsel få till stånd en beslutsmässig nämnd, om antalet endast sättes till 5. Jag ansluter mig till radioutredningens ståndpunkt att 7 ledamöter är en lämplig storlek på radionämnden samt att suppleanternas antal bör vara 3. Kretsen av ansvariga blir då så stor att det bör vara möjligt att ordna sammanträde med denna lilla nämnd på den korta tidsrymd som uppenbarligen ibland kommer att stå till förfogande.

Jag vill även understryka vikten av att en av ledamöterna inte endast bör ha juridisk kompetens utan vara en jurist med långvarig erfarenhet. En person med kännedom inte endast om juridik utan också om den rad problemställningar som nämnden får ta ställning till synes mig nödvändig för en nämnd med detta ansvar, ett ansvar som kommer att spänna kring de mest skiftande ämnesområden inom samhällslivet. Däremot kan det ifrågasättas om det lämpligen bör vara ordföranden som är jurist. Det synes mig än mer nödvändigt att sekreteraren förutom juridisk examen besitter långvarig erfarenhet från likvärdiga arbetsuppgifter.

Jag utgår från att nämndens verksamhet kommer att ligga helt utanför Sveriges Radios administration och att verksamheten bestrids av licensmedel.

Med anledning av vad ovan sagts hemställer jag,

att riksdagen må vid behandling av proposition nr 136 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att antalet ledamöter i radionämnden fastställs till sju jämte tre suppleanter,

att en av ledamöterna i radionämnden, företrädesvis sekreteraren, bör ha långvarig juridisk sakkunskap, samt

att i övrigt beakta de i motionen framförda synpunkterna.

Stockholm den 22 november 1966

Lisa Mattson (s)